

2.9.2011

Kaupunginhallitus
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Ilmalanrinteen ja Helsingin Veden alueen asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksesta annetut lausunnot (nro 11561)

HEL 2011-000052 T 10 03 03

17. kaupunginosan (Pasila) osaa korttelia 17056, katu- ja torialueita sekä rautatiealuetta koskevasta asemakaavaehdotuksesta ja korttelia 17052, osaa korttelia 17053 sekä katu ja retkeilyaluetta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta (muodostuu uusi kortteli 17056) annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 11.1.2007 puoltaa 11.1.2007 päivätyn asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Ilmalan alueen kehittämisen paranevien joukkoliikenneyhteyksien myötä nykyistä selvästi kaupunkimaisemmaksi työpaikka- ja toimitila-alueeksi.

Vesilinnojen pohjoispuolelle Ilmalanrinteeseen sijoitetaan uusi Ilmalantori ja toimitilakortteli. Ilmalantorille tulee raitiolinja 9:n ja bussien kääntöpaikka, ja torilta on jalankulkuyhteys sekä Ilmalan asemalle että Pohjois-Pasilaan. Ilmalanrinteen uudet rakennukset muodostavat kaupunkirakenteen reunan ja vesilinnuille jalustan koilliseen, Pohjois-Pasilan suuntaan avautuvaan maisemaan. Uuden toimitilakorttelin kerrosala on 55 300 k-m². Lisäksi Ilmalantorille on osoitettu paviljonkimaiselle liikerakennukselle rakennusoikeutta 600 k-m².

Helsingin Veden alue säilyy pääosin nykyisessä käytössä. Vesilinnat suojellaan kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaina rakennuksina. Alueelle on osoitettu lisärakentamista 8445 k-m² vesilinnojen pohjois- ja länsipuolelle jalustamaisena rakenteena. Korttelin rakennusoikeus on yhteensä 33 500 k-m².

Postiosoite
PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite
Kansakoulukatu 3
Helsinki
www.hel.fi/kaupunkisuun
nittelu

Puhelin
+358 9 310 1673
Tilinro
FI0680001200062637

Faksi
+358 9 310 37378

Y-tunnus
0201256-6
Alv.nro
FI02012566

2.9.2011

Koko kaava-alueella kerrosala lisääntyy noin 64 000 k-m². Työpaikkoja alueelle tulee noin 3 000 kpl.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 2.3.–2.4.2007.

Ehdotuksesta on tehty yksi muistutus, joka on myöhemmin peruttu.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Helsingin Vesi, Helsingin Energia ja Helen Sähköverkko Oy, kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, ympäristökeskus, Ratahallintokeskus, VR-yhtymä Oy ja Tiehallinto.

Jatkosuunnittelu

Asemakaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen alueen yksityiskohtaisempi suunnittelu on edennyt, minkä johdosta kaavaehdotusta on ollut tarpeen tarkistaa. Muutoksia selostetaan tarkemmin muistutusten ja lausuntojen vastineissa sekä kohdassa Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset.

Muistutus

Sponda Oyj on tehnyt muistutuksen 30.3.2007 ja peruuttanut sen 23.3.2011 asemakaavaan tehtyjen tarkistusten ja käytyjen sopimusneuvottelujen johdosta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että muistutuksen jättämisen jälkeen Ilmalan alueella on tehty katusuunnitelmia, joiden yhteydessä Helsingin kaupungin liikennelaitos totesi Ilmalantorin mitoituksen riittämättömäksi raitiovaunun kääntopaikaksi. Ilmalantorin vaatimien muutosten johdosta kortteli 17056 pieneni ja Ilmalantoria ympäröivien tonttien suunnitteluperiaatteet jonkin verran muuttuivat. Sponda on teettänyt yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa korttelin 17056 tarkistussuunnitelmat Arkkitehtitoimisto SARC Oy:llä. Uusien suunnitelmien myötä osa muistutuksessa käsitellyistä asioista on huomioitu tai ne ovat menettäneet merkityksensä.

Lausunnot

Ympäristökeskuksella (23.4.2007), Helsingin Energialla ja Helen Sähköverkko Oy:llä (29.5.2007) sekä VR-yhtymä Oy:llä (26.4.2007) ei ole huomautettavaa.

Kiinteistölautakunta toteaa (1.4.2008) että asemakaavan muutosehdotuksella luodaan uusi merkittävä työpaikka-kortteli kaupunkirakenteellisesti otolliseen paikkaan sisempänä kehä-väylänä toimivan Hakamäentien ja olemassa olevan Pasilan työpaikka-alueen

2.9.2011

tuntumaan. Ehdotus on kannatettava, koska se lisää osaltaan merkittävästi työpaikkatonttitarjontaa, josta erityisesti houkuttelevilla paikoilla kaupungin omistamilla mailla alkaa olla puutetta.

Asemakaavaehdotuksen toteuttaminen on osin erittäin vaativaa ja saattaa edellyttää jatkosuunnittelun myötä hienosäätöä myös asemakaavaan. Erityisesti tulisi vielä tonttien kilpailukykyisyyttä ajatellen ja toisaalta niiden ominaisuudet huomioon ottaen harkita sallitun autopaikkamäärän lisäystä ainakin tonttikohtaisesti.

Kaavan toteuttaminen edellyttää kaupungin ja Sponda Oyj:n välisiä omistusjärjestelyjä. Yhtiön kanssa käydyissä neuvotteluissa ei kuitenkaan vielä ole päästy ratkaisuun. Asemakaavan muutosehdotusta ei tulisi esittää kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ennen kuin edellä mainittu neuvottelu maankäytösopimuksesta on käyty ja sopimus allekirjoitettu.

Kiinteistölautakunta puoltaa asemakaavan hyväksymistä edellä esitetyin perustein.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa että Ilmalan alueen autopaikkanormia on muokattu kaupunkisuunnittelulautakunnan 19.5.1994 hyväksymien työpaikka-alueiden autopaikkamäärien laskentaohjeessa olevaa kantakaupungin pohjoisosaa koskevia vähimmäis-/enimmäisnormia 1 ap/280 k-m²–1 ap/220 k-m² lievemmäksi. Kaava-alue sijaitsee hyvien pääkatuyhteyksien varrella ja alueen joukkoliikennetytydet ovat kohtuulliset. Ilmalan alue valtakunnallisena radio- ja televisioviestinnän keskuksena poikkeaa tavanomaisesta toimistoalueesta, mistä syystä on perusteltua sallia hyväksytyä laskentaohjetta enemmän pysäköintipaikkoja. Asemakaavan sallima autopaikkojen enimmäismäärää 1 autopaikka/120 k-m² vastaa Ilmalan alueen muiden asemakaavojen sallimaa autopaikkojen enimmäismäärää työpaikka-alueilla.

Helsingin Vesi katsoo (25.5.2007), että asemakaavan muutosehdotus luo kaavalliset edellytykset laitoksen pitkän tähtäimen toiminnan jatkamiselle ja kehittämiselle tulevien muutostarpeiden mukaisesti sekä säilyttää vesilinnojen hallitsevan aseman maisemassa.

Verkostojen huolto- ja kunnossapitotoimintaan on esitetty lisärakennusmahdollisuuksia sekä parannettu vesilinnojen jalkaosien ulosvuokrattavien toimitilojen kehittämismahdollisuuksia. Helsingin Veden uuteen korttelialueeseen on liitetty nykyiset poikkeusluvilla rakennetut ja käyttöönotetut huoltotukikohta- ja päivittäisvarastoalueet. Toisaalta taas pihan pohjoisosa on kaavoitettu osaksi toimitilakortteli- ja katualuetta. Kaavaehdotus kuitenkin mahdollistaa menetetyn piha-

2.9.2011

alueen korvaamisen laajentamalla pihaa avolouhinnalla sekä sallimalla tukikohdan lisärakentamisen.

Helsingin Vesi esittää, että vesilintojen suojelumääräys tulee rajata vain ympäristöön näkyviin vesisäiliöosiin, jotta se ei rajoittaisi jalkeissa sijaitsevien toimitilojen saneeraamista ja kehittämistä.

Helsingin Vesi toteaa, että asemakaavaselostuksessa Ilmalan seisakkeen eteläpuolelle rakennettavaksi esitetylle jäteveden pumppaamolle on merkittävä asemakaavakarttaan huoltoajoyhteydellinen aluevaraus (kaavamerkintä et, yhdyskuntateknistä huoltoa varten varattu alueen osa).

Kaava-alueelle sijoittuvan Tilkka-Pasila-Käpylä -yhteiskäyttötunnelin osa tulee Helsingin Veden mielestä merkitä asemakaavaan maanalaisen johtotunnelin kaavamerkinnällä. Lisäksi tulee kaavamääräyksenä todeta, että tunnelin kohdalla tulee louhintaa ja rakentaminen suunnitella ja toteuttaa siten, että tunnelille ei aiheuteta haittaa tai vahinkoa.

Helsingin Vesi toteaa, että alueen vesijohtoverkon vallitseva painetaso (noin + 61 mvp) ei ole riittävä korttelin 17056 rakennusten ylimpiin kerroksiin. Rakennukset on varustettava kiinteistökohtaisella paineenkorotuksella.

Helsingin Vesi puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa että vesilinnat on merkitty suojeltavaksi kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaina rakennuksina (sr-2). Rakennusten ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Säilytettävät ja arvokkaat ominaispiirteet on asiantuntijoiden arvioitava erikseen korjausten ja muutosten suunnittelun ja rakennusluvan myöntämisen yhteydessä. Suojelumääräys ei estä rakennusten tarpeellista saneeraamista ja kehittämistä.

Ilmalan seisakkeen eteläpuolelle rakennettava pumppaamo sijaitsee katualueella eikä siten tarvitse erillistä kaavamerkintää. Katusuunnittelun yhteydessä pumppaamon sijainti on tarkistettu. Asemakaavaan on lisätty merkintä, että tontilla 17056/6 olevaan rakennukseen saa sijoittaa katolle ulottuvan ilmanvaihtohormin viereisellä katualueella sijaitsevan pumppaamon ilmanvaihtoa varten.

Kaava-alueella sijaitseva yhteiskäyttötunneli on lausunnon johdosta merkitty maanlaiseksi tunneliksi, jonka kohdalla ei saa suorittaa kaivua ja louhintaa siten, että siitä aiheutuu tunnelille haittaa. Yhteiskäyttötunnelin ilmanvaihto- ja savunpoistokuilujen,

2.9.2011

varapoistumistien ja ajotunnelin suuaukon maanpäällisten osien määräyksiä on myös tarkistettu yhteiskäyttötunnelin viimeisten suunnitelmien mukaiseksi.

Lausunnon johdosta asemakaavaselostukseen on lisätty maininta Ilmalan alueen painetasosta ja että korttelin 17056 rakennukset on varustettava kiinteistökohtaisella paineenkorotuksella.

Yleisten töiden lautakunta toteaa (10.5.2007), että Ilmalanportin kääntöpaikalle tulee kaava-ehdotuksen mukaan noin 14 metriä korkea tukimuuri. Tämän ja myös muiden Helsingin Veden alueen tukimuurien rakenteisiin ja materiaaleihin täytyy jatkossa kiinnittää erityistä huomiota hyvän kaupunkikuvan sekä kestävä ja helposti ylläpidettävän ympäristön aikaan saamiseksi kohtuullisin kustannuksin.

Televisioaukio toimii yleisten töiden lautakunnan mielestä lähinnä kaupunkikuvallisena aiheena. Aukiota ei tarvita palvelemaan yleistä oleskelua tai läpikulkua. Aukion kautta kulkee ajoyhteys tontille 17056/8. Yleisten töiden lautakunta esittää, että aukio tulee liittää viereiseen toimitilarakennusten korttelialueeseen.

Ilmalanpolun kevyen liikenteen väylän pituuskaltevuus on noin 8 % noin 150 metrin matkalla. Esteettömyyden ja kulkumukavuuden kannalta väylälle voidaan suositella korkeintaan 5 % pituuskaltevuutta.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotusta edellä esitetyin huomautuksin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että lausunnon antamisen jälkeen Ilmalan alueella on tehty katusuunnitelmia ja myös kaava-alueen kaduista katusuunnitelmaluonnokset. Niiden perusteella on katualueisiin ja kadunvarressa olevien muurien määräyksiin tehty tarkistuksia. Helsingin Veden tonttia rajaavan korkean aidan materiaaliksi lisättiin paikalla muuratun poltetun punatiilen vaihtoehdoksi luonnonkivi.

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää tärkeänä että Televisioaukio säilyy julkisena torialueena. Televisioaukiolla samoin kuin viereisen kaava-alueen Studioaukiolla on tärkeä kaupunkikuvallinen merkitys Ilmalan alueen radanvarren reunan jäsentelyssä ja julkisivussa. Televisioaukiolla on myös liikenteellistä merkitystä, sillä sen kautta kulkee kevyen liikenteen pääreitti Ilmalan asemalle ja Pohjois-Pasilaan. Aukion reunassa on myös varaus ajoyhteydelle radan yli Hakamäentien varressa olevalle keskustatoimintojen korttelille, joka on merkitty Keski-Pasilan osayleiskaavaan.

Ilmalanpolun pituuskaltevuutta on tarkasteltu yhteistyössä rakennusviraston kanssa. Esteetön yhteys Ilmalantorilta ja

2.9.2011

Televisioaukion suunnasta Ilmalan asemalle, Ilmalanrinteelle sekä Pohjois-Pasilan työpaikka-alueelle kulkee tulevaisuudessa kaavassa esitetyn Ilmalansillan kautta.

Ratahallintokeskus toteaa (24.5.2007) lausunnossaan, että kaavoittaja on tutkinut alueella junaliikenteen aiheuttamat melu-, värinä- ja runkomeluhaitat sekä antanut näitä koskevia määräyksiä. Mikäli alueelle sijoitetaan asuinrakentamista, on melumääräyksiin syytä todeta ohjearovot joita käytetään.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että toimitilarakennusten korttelialueen (KTY) käyttötarkoitusta on tarkistettu asuntojen sijoitusmahdollisuuksien osalta. Aikaisempi määräys, joka salli asuntojen sijoittamisen sinne, missä siihen on asumisolosuhteiden kannalta edellytykset, on muutettu siten, että asuntoja saa rakentaa kiinteistönhoidon tai valvonnan kannalta välttämätöntä henkilökuntaa varten. Asuntoja varten tulee järjestää suojattua leikki- ja oleskelutilaa.

Tiehallinto toteaa (25.5.2007), että katuverkolla (Ilmalankatu, Ilmalanportti, Ilmalanrinne) tulee huolehtia liittymien ja pysäköintijärjestelmien toimivuudesta siten, ettei mahdollinen katuverkon ruuhkautuminen aiheuta välittömiä ongelmia Hakamäentiellä. Meluntorjunta on huomioitu rakennusten sijoittelussa ja ulkoseinien ääneneristävyydessä sekä kaavamääräyksissä. Uudenmaan tiepiirillä ei ole huomautettavaa asemakaavaehdotuksesta ja asemakaavan muutosehdotuksesta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa että Ilmalanrinteen asemakaavaehdotuksen mukainen uusi maankäyttö ei lisää lähistön katujen liikennettä siten, että se aiheuttaa ruuhkia alueen katuverkolla. Hakamäentien osalta kriittisin katuverkon kohta on Hakamäentieltä tulevan rampin sekä Ilmalankadun kiertoliittymä. Kiertoliittymää on tutkittu Syncro-ohjelmalla käyttäen lähtötietoina kaupunkisuunnitteluviraston liikennelaskentoja ja -ennusteita, Tiehallinnon ohjeen mukaista kiertoliittymän kapasiteettia (2-kaistaisten kiertoliittymien suunnitteluperiaatteet, Tiehallinto 2006) sekä Hakamäentien simulointeja (Tiehallinto/Ramboll 2005). Kiertoliittymän kapasiteetin ei todettu ylittyvän, eikä liittymä aiheuta Hakamäentien liikennettä häiritseviä jonoja.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen Ilmalan alueelle tehdyn katusuunnittelun yhteydessä Helsingin kaupungin liikennelaitos totesi Ilmalantorin mitoituksen riittämättömäksi raitiovaunun päätepysäkiksi ja kääntöpaikaksi. Tarkempien suunnitelmien ja liikennelaitoksen kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta sovittiin, että Ilmalantoria kasvatetaan 4

2.9.2011

metriä pohjoiseen ja 11 metriä länteen, kokoon 55 m x 89 m. Ilmalantorin kasvattaminen aiheuttaa muutoksia kortteleissa 17056 ja 17052 sekä lyhentää Ilmalanporttia.

Asemakaavaehdotukseen tehdyt muutokset on valmisteltu yhteistyössä kiinteistöviraston, rakennusviraston, liikennelaitoksen, Helsingin Veden, talous- ja suunnittelukeskuksen ja Sponda Oyj:n kanssa.

Ilmalantorin muutoksen johdosta kortteli 17056 pieneni ja Ilmalantorin pohjois- ja länsipuolella olevien tonttien suunnittelulähtökohdat jonkin verran muuttuivat. Sponda Oyj on teettänyt korttelin 17056 viitesuunnitelman Arkkitehtitoimisto SARC Oy:llä (17.9.2009) yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

KTY-korttelin 17056 asemakaavamerkintöihin ja määräyksiin on tehty seuraavat muutokset:

Asemakaava-alueeseen on lisätty pieni rautatiealue (LR) tontin 17056/6 pohjoispuolelle Ilmalan aseman kohdalle. Muutos johtuu tontilla 17056/6 olleen Hakamäentien ylittävän Pohjois-Pasilaan johtavan kevyenliikenteen kulkuyhteyden siirtämisestä tontin keskeltä sen itäreunaan. Rautatiealueelle saa rakentaa kevyen liikenteen sillan Hakamäentien yli Pohjois-Pasilaan (y). Asemakaavaan lisätty alue on kaavoittamatonta aluetta ja se kasvattaa asemakaava-aluetta 0,02 ha.

Ilmalantorin kasvamisen ja muuttuneiden raitiovaunuliikenteen järjestelyjen johdosta katualueilla on tehty seuraavat muutokset:

- Ilmalantorille merkittyä liikerakennuksen rakennusalan (kl) kokoa ja paikkaa on tarkistettu.
- Torin itänurkasta on poistettu kattamattoman tarjoilutilan alue.
- Tontilla 17056/5 sijainnut kulkuyhteys Ilmalantorilta noin 10 metriä alempana sijaitsevalle Ilmalanportille on siirtynyt lännemmäksi ja muutettu jalankululle varatuksi kaduksi.
- Ilmalanportti-katu on lyhentynyt, sen kääntöpaikkaa on laajennettu ja korkotasoa tarkistettu.

Helsingin Veden tontille 17052/3 on tehty seuraavat muutokset:

- Ilmalantorin kasvaminen mahdollistaa pidemmän ajorampin Helsingin Veden tontille ja siten myös väljemmät kulkuyhteydet tontilla. Ajoramppia on levennetty jalkakäytävän verran, jotta tontille saadaan esteetön kulkuyhteys.

2.9.2011

- Helsingin Vesi on teettänyt lausunnon jättämisen jälkeen Ilmalan huoltopihan hankesuunnitelman, Geo 11299, 8.10.2007. Suunnitelmassa on tarkastelu vesisäiliöiden pohjois- ja luoteispuolella tasolla +30.8 olevan huoltopihan laajentamisesta johtuvien pintalouhintojen vaikutusta vesisäiliöihin. Selvityksen suositusten mukaan louhintarintauksen etäisyys Ilmala 1:stä voi olla 30 metriä ja Ilmala 2:sta 14 metriä. Asemakaavaan merkittyä ylä- ja alapihan rajalla olevaa rakennusala on siirretty siten, että sen vesilinnojen puoleinen raja noudattaa louhintarintauksen vähimmäisetäisyyttä. Rakennusala pienenee, mutta rakennusten suurin sallittu kerrosluku on muutettu kolmesta neljään. Aikaisemmin kokonaan yläpihan tason alapuolelle jäänyt rakennus tulee nyt kerroksen verran yläpihan yläpuolelle, jolloin rakennukseen voidaan ottaa sisäänkäynti molemmilta pihatasoilta. Korttelin kokonaiskerrosala 33 500 k-m² ja lisärakennusoikeus noin 8 445 k-m² säilyvät ennallaan.
- YHT-korttelin kaavamääräykseen on lisätty määräys, että rakennusten julkisivuissa on käytettävä samanlaista paikalla muurattua, poltettua punatiiltä kuin tontin vanhoissa rakennuksissa.
- Tonttia ympäröivän aidan materiaaliksi on merkitty paikalla muuratun poltetun punatiilen lisäksi luonnonkivi.
- Helsingin Veden korttelin rajaa on tarkistettu jonkin verran katusuunnitelmien johdosta Ilmalankadun varressa korttelin länsipäässä.
- Ilmalankujan ja Ilmalankadun risteyksessä sijaitsevan Helsingin Veden aukion kaavamääräystä (c1) on tarkistettu siten, että tontin osa on varattava yleiselle jalankululle.

Asemakaavakarttaan on lisätty yhteiskäyttötunneli maanalaisena tunnelina. Lisäksi on tarkistettu yhteiskäyttötunnelin maanpäällisten osien rakennusaloja ja julkisivumääräyksiä sekä maanalaisen sähköaseman rajauksia yhteiskäyttötunnelin suunnitelmien mukaisiksi.

Asemakaavakarttaan on tehty lisäksi joitakin pieniä teknisluonteisia tarkistuksia.

Asemakaavaselostusta on tarkistettu vastaamaan tehtyjä muutoksia.

Asianosaisten kuuleminen

Postiosoite
PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite
Kansakoulukatu 3
Helsinki
www.hel.fi/kaupunkisuun
nittelu

Puhelin
+358 9 310 1673
Tilinro
FI0680001200062637

Faksi
+358 9 310 37378

Y-tunnus
0201256-6
Alv.nro
FI02012566

2.9.2011

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotukseen tehdyistä muutoksista ja tarkistuksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien ja hakijan kanssa.

Koska asemakaava-aluetta on lausuntojen antamisen jälkeen laajennettu pienellä rautatiealueella, on VR-yhtymältä ja Liikenneviraston rautatieosastolta kysytty mielipidettä muutoksesta (7.7. -15.8.2011). VR-Yhtymällä ei ole huomauttamista muutosehdotukseen (12.8.2011). Liikennevirasto toteaa (17.8.2011), ettei se pidä rautatien osalta ongelmallisena Hakamäentien ylittävän sillan siirtämistä idemmäksi ja uuden rautatiealueen lisäämistä kaavaan. Liikennevirasto toteaa, että yhteyden rakentamisesta päätetään erikseen.

Jatkotoimenpiteet

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaava-alueen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä

Lisätiedot

Ritva Luoto, projektipäällikkö, puhelin: 310 37294
ritva.luoto(a)hel.fi

Erroll Katri, II asemakaava-arkkitehti, puhelin: 310 37324
katri.erroll(a)hel.fi

KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO

Tuomas Rajajärvi
virastopäällikkö

Olavi Veltheim
asemakaavapäällikkö

Liitteet

- 1 [Asemakaavan muutosehdotuksen nro 11561 kartta, päivätty 11.1.2007, muutettu 2.9.2011.pdf](#)
- 2 [Asemakaavan muutosehdotuksen nro 11561 selostus, päivätty 11.1.2007, muutettu 2.9.2011](#)
- 3 [Havainnekuva 2.9.2011.pdf](#)